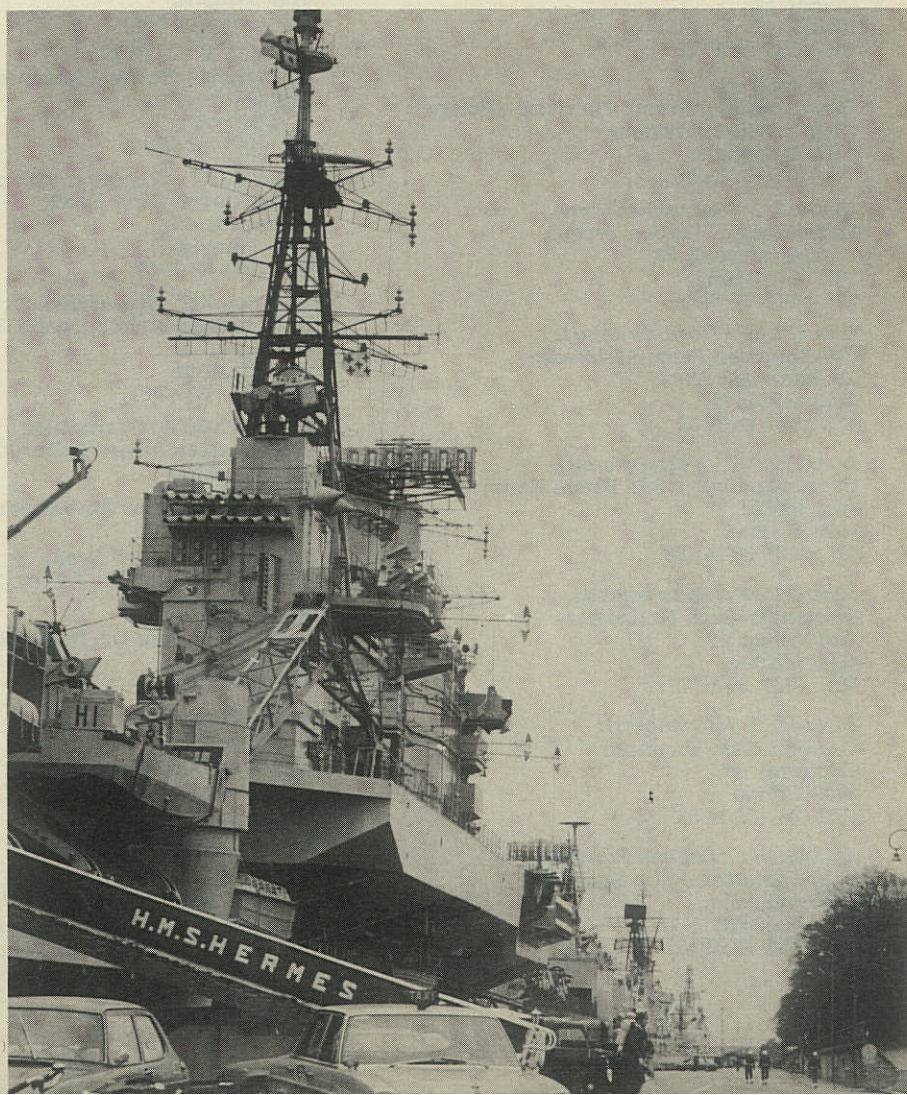

UNDER DANNEBROG

ORGAN FOR
SØVÆRN OG SØFART

4

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for søværnet og søfarten ved at samle danske mænd til fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem mænd, der har gjort tjeneste eller er tjenstgørende i søværnet.

Marineforeningens hovedbestyrelse

Landsformand:

Kommandørkaptajn Kai Hertz
Ramsvej 44, Ramløse
3200 Helsingør
Tlf. (03) 11 21 97

Næstformand:

Underdirektør Svend Worm-Petersen
Phistersvej 15
2900 Hellerup
Tlf. (01) HE 6060

Landskasserer:

Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14
2990 Nivå
Tlf. (03) 24 77 76

Landssekretær:

Orlogskaptajn Svend Thorlund Nielsen
Oldekrogen 3, Magleby
4672 Klippinge
Tlf. (03) 67 81 96

Distrikt I (Storkøbenhavn):

Distriktschef Torben Jensen
Søndervangsvej 22
2600 Glostrup
Tlf. (01) 96 63 51

Distrikt II (Nordsjælland):

Cykelhandler Ferd. Andreasen
Horsevænget 52
3400 Hillerød
Tlf. (03) 26 52 82

Distrikt III (Vestsjælland):

Overmekaniker Niels Bruus Sørensen
Æblehaven 21
4220 Korsør
Tlf. (03) 57 24 49

Distrikt IV (Sydsjælland):

El-montør Bent Hollønder
Hørvænget 42
4690 Haslev
Tlf. (03) 69 19 72

Distrikt V (Bornholm):

Kaptajn Carl Thomsen
Lærkevej 19
3700 Rønne
Tlf. (03) 95 14 53

Distrikt VI (Lolland-Falster):

Forretningsfører Eli Semberg
Frodesvej 6
4900 Nakskov
Tlf. (03) 92 03 15

Distrikt VII (Fyn):

Ingeniør Erik Fylling
Vestergade 19
5000 Odense
Tlf. (09) 12 14 60

Distrikt VIII (Sydøstjylland):

Fabrikant Mogens Burcharth
Pile Allé 17
6000 Kolding
Tlf. Ø (05) 56 82 02

Distrikt IX (Sydvestjylland):

Direktør Knud Schrøder
Nygårdsvej 106
6700 Esbjerg
Tlf. (05) 12 83 34

Distrikt X (Midtjylland):

Kontorchef Jørgen Mortensen
Lundskovvej 9
8500 Grenå
Tlf. (06) 32 16 40

Distrikt XI (Nordvestjylland):

Fiskeskipper Jens Knak
Storegade 42
7620 Lemvig
Tlf. (07) 82 06 57

Distrikt XII (Nordjylland):

Redaktionssekretær Ejvind Samuelson
Hasselvej 11
9260 Gistrup
Tlf. (08) 31 47 61

Distrikt XIII (Oversøisk):

Bagermester Albert Echwald
3900 Godthåb

Marineforeningens hovedkontor

Adresse:

Marineforeningen, Bredgade 29
1260 København K. Tlf. (01) 15 28 86

Kontortid:

Mandag, onsdag og fredag kl. 10-13.

Postkonto:

Nr. 2001608

Under Dannebrog

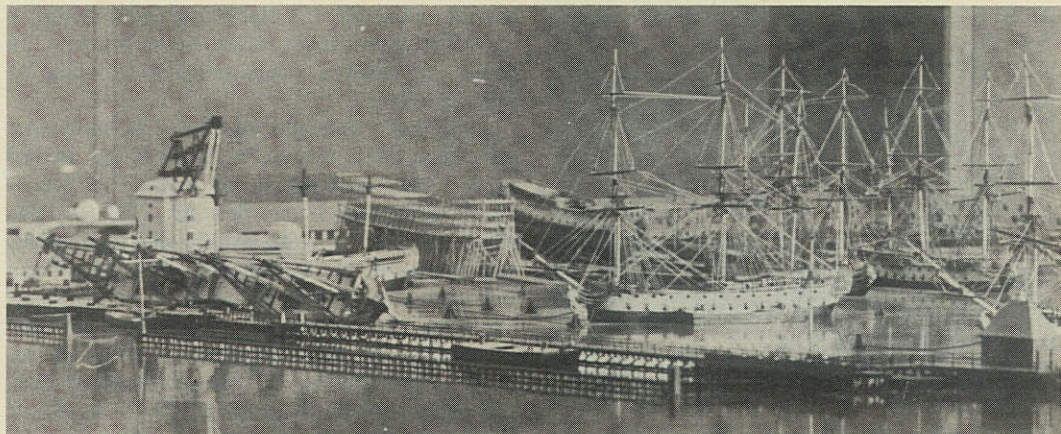
Redaktion:

Kaj Lund, Bolbrovej 80
2960 Rungsted Kyst. Tlf. (01) 86 37 51

Trykning:

Holbæk Amts Bogtrykkeri
Algade 1
4300 Holbæk. Tlf. (03) 23 20 48

Forsidebilledet: 22 NATO-skibe ved Langelinie
(Læs side 8). Foto: Kaj Lund.

Sektion af modellen af Nyholm anno 1766. Fotos: Kaj Lund.

Fra egeskov til orlogsskib

Specialudstilling på Orlogsmuseet

Hvornår besøgte du sidst Orlogsmuseets udstilling i Skt. Nicolai kirke i København? — Det er en af de seværdigheder, som en søfartsinteresseret absolut ikke må forsømme under et besøg i Kongens by, når forretningsmøder eller obligatoriske familievistiter er afviklet, for det danske Orlogsmuseum, som i juni 1970 kunne fejre sit 300 års jubilæum, ejer en af de berømteste historiske maritime samlinger i verden.

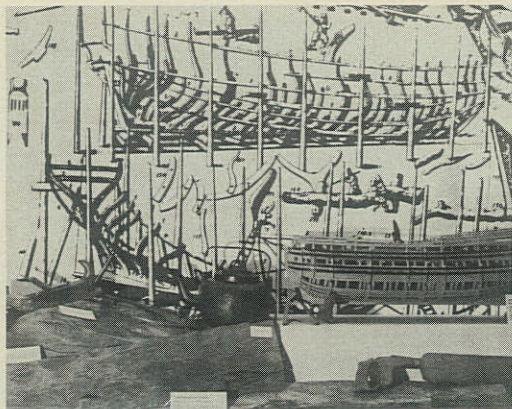
Ganske vist er samlingen så omfattende, at kun en lille del har kunnet præsenteres i lokalene Skt. Nicolai kirke, hvor udstillingen blev

installeret i 1957, og det kan også godt være, at du allerede har set den kronologiske udstilling, som blev etableret efter det traditionelle mønster, hvor man søgte at illustrere udviklingen af skibene og af livet til orlogs under museumsgæstens vandring fra vitrine til vitrine og dermed fra århundrede til århundrede.

Et besøg i dag på Orlogsmuseet afslører, at direktør Bredo Munthe Morgenstjerne med frigørelsen fra andre opgaver har fået mulighed for at give søkrigshistorien mere af sin tid og sine kræfter. Det har ikke alene givet sig udslag i nye initiativer på Valdemars Slot ved

Orlogsskibe på Nyholm 1766. Et hjørne af modellen på Orlogsmuseet.

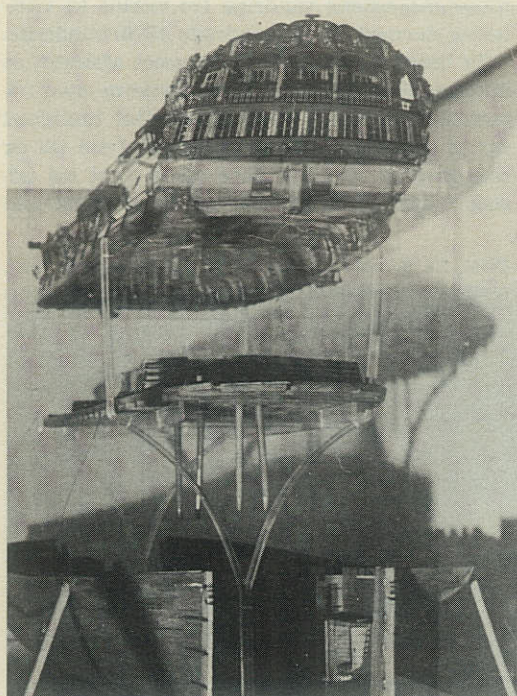

Collage med træskibsbyggerens værktøj på Holmen i 1700-tallet.

Troense. Det mærkes sandelig også i Skt. Nicolai kirke.

Da Orlogsmuseets talrige klenodier er så uensartede fra periode til periode, vil der i fremtiden blive lagt mindre vægt på at fremstille en jævn kronologisk fremadskriden fra

Orlogsskibet »Dronning Juliane Marie«. Model fra 1752 af skibets indretning og aptering. Til originalens skrog var medgået 1500 fuldvoksne egetræer.

montre til montre. I stedet har man besluttet at lægge mere vægt på en mere udførlig og mere pædagogisk overskuelig behandling af enkelte emner.

Den første specielle udstilling af denne art har man givet titlen »Fra egeskov til orlogsskib«, idet man prøver at belyse søværnets træskibsbygning i perioden fra 1750 til 1850. Med relation til særudstillingens titel bliver der mulighed for at behandle tilknyttede emner som det økologiske forhold mellem egeskovene og træskibene, træet som skibsbygningsmateriale, skibstømmerens værktøj og metoder, principperne for skibets konstruktion, København som orlogshavn i topografisk og historisk belysning osv.

Ved opbygning af specialudstillingen har man efter de mest moderne metoder søgt at finde det bedst afbalancerede kompromis mellem hensyntagen til de kostbare museumsgenstande og til det kære publikum. I de støvtætte montrer får effekterne nøjagtigt så meget lys, at de præsenterer sig bedst muligt, og nøjagtigt så lidt lys, at materialet ikke nedbrydes af ultraviolet stråling. I øvrigt får hele afdelingen kun lys fra vitrinerne, så publikum bedre kan koncentrere sig om det væsentlige. Af samme årsag er lofterne sænkede, så man ikke distraheres af det høje kirkerum.

En kompliment skal også gives til de læste og let forståelige forklarende tekster, som gør det muligt for gæsten at nøjes med en tre sekunders orientering eller et halvt minuts uddybende forklaring.

Specialudstillingen er ikke voldsomt stor, men den er absolut seværdig. En godte, som må fremhæves, er modellen af NYHOLM i 1766, udført af afdøde modellerer Verge og hans efterfølger, mester Ihle, på Holmens modelværksted. Her har man fået det hele med: Skibsværftet med beddinger, dokker, tømmergrav, bygninger og kølhalede skibe samt hele den danske orlogsflåde i vinterleje: Linjeskibe, fregatter, korvetter, chebecker osv.

Det hele fylder et areal på ikke mindre end 9 kvm, og jeg vil skyde på, at det må have kostet en snes års ekspert-arbejde.

Her er et af de steder, hvor man kunne ønske, at Munthe Morgenstiernes moderne system havde givet mulighed for at gå tættere på. Hvis dette var muligt, kunne man tilbringe en time alene ved sådan et mesterstykke.

Et godt råd til museumsgæsten: — Tag en kikkert med.

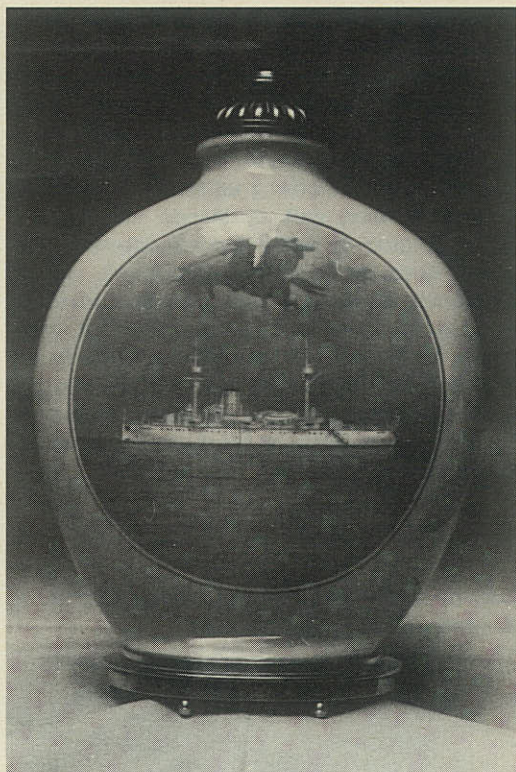
Vasens fod bærer følgende tekst: »VALKYRIEN's Chef HKH Prins Valdemar i taknemmelig Erindring om Togtet 1899-1900 fra Besætningen«. Den smukke vase, som på bagsiden har en gengivelse af Benjamin Olsens maleri af Nyholms Kran, var en tid i kommandør Evers' eje, og ved hans død tilfaldt den testamentarisk Marineforeningen.

Valkyriens togt 1899-1900

- et 75 års minde

En af de ting, som uvilkaarligt fanger blikket, når man aflægger besøg på Marineforeningens hovedkontor, er en ualmindelig smuk porcelænsvase med et motiv af valkyrier højt til hest i skyerne over et orlogsskib. Vasen har forbindelse med en marinehistorisk begivenhed, som der er skrevet bøger om, og som der nok kan være årsag til at genkalde i erindringen. Tidspunktet for at mindes »Valkyrien«s togt til Østen er passende nu, da der netop er gået 75 år, siden begivenheden fandt sted. Desuden har den en vis aktualitet i betragtning af, at vi i 1974 har oplevet, hvorledes der kan samarbejdes mellem private selskaber, Kongehuset og staten for at fremme danske handelsinteresser mod øst.

Den 5. oktober 1899 afsejlede krydserkorvetten »Valkyrien« efter regeringens beslutning på et repræsentationstogt til Østasien. Hans Kongelige Højhed Prins Valdemar overtog kommandoen som chef og havde desuden det hverv at repræsentere Danmark over for de fremmede regeringsautoriteter og at bringe den danske konges personlige hilsen til Østens fyrster.

Den omstændighed, at skibets chef var søn af den danske konge, gav naturligvis togtet en ganske særlig prestige, og det kan fortælle lidt om den tidligere skibstømmer (senere etatsråd) H. N. Andersens format. Initiativet til togtet var selvfølgelig udgået fra direktøren for Det Østasiatiske Kompagni, som var blevet stiftet 2½ år tidligere. Under oparbejdelsen af sin omfattende virksomhed i Siam havde H. N. Andersen lært, hvor betydningsfuldt det den gang kunne være at få et praktisk samarbejde med kongelige kredse. Direktør H. N. Andersen deltog selv i en del af togtet sammen med andre repræsentanter for dansk foretogsomhed i udlandet. I denne forbindelse må også nævnes store Nordiske Telegrafselskab, som allerede gennem 30 år havde været aktivt i Kina og Japan. De fleste civile foretog dog den længste del af rejsen med Ø.K.'s dampskib »Annam«.

Krydserkorvetten »Valkyrien« var et forholdsvis lille skib til så langt et togt med sit displacement på kun 3.020 tons. Dets dimensioner var: Længde 81,30 meter, bredde 13,23 meter og dybtgående 5,54 meter. Maskineriet på

5.200 HK kunne give en topfart på 17 knob. Armeringen var blandt andet 21 og 15 cm kanoner samt torpedoer. Skibet var bygget i 1888 på Orlogsværftet og havde ved tidligere lejligheder vist sig som et godt søskib ude i Atlanterhavet. Desuden havde det flere gange før optrådt repræsentativt i udlandet. I sin hvide tropedragt med gult opstående var det vor flådes smukkeste skib siden sejlskibenes dage.

Den normale besætning, 309 mand, var på togtet reduceret til 270. Næstkommanderende var kaptajn (senere kommandør) C. F. Mægaard, der i 1913 blev Marineforeningens første formand. Et andet kendt navn var kaptajn (senere viceadmiral) A. F. M. Evers, som i en årrække var medlem af Marineforeningens hovedbestyrelse.

Brevskrivning på banjerne. Tegning af E. A. Svedstrup i »De Danskes Vej».

Efter en festlig afsejling fra København den 15. oktober 1899 anløb »Valkyrien« Plymouth, Algier og La Valetta, før der blev gjort et længere ophold ved Kreta, hvis nybagte guvernør, prins Georg, var skibscassens nevø.

I forbindelse med passagen af Suezkanalen blev der lejlighed til i Port Said at repræsentere Danmark under festlighederne den 17. november, 30 års dagen for kanalens åbning.

Nu fik alle de ubefarne danske sømænd en forsmag på, at tropesejlads er andet end palmer og pyramider og sorte piger på kajen. »Valkyrien« sejlede gennem Rødehavet som et fedtøje i en suppekæde, skrev E. Alexander Svedstrup i sin bog »De Danskes Vej« (Gyldendal 1902, første hefte, 50 øre).

I denne forbindelse gengiver han også et øjebliksbillede af en nat på banjerne: — Der er pusten og stønnen og sparken. I fortvivlelse giver én sig til at synge: — Jeg vil hjem igen til Danmark. — Kæft! lyder det fra naboen.

Nøgne knæ stikker frem over køjekanterne, lange ben hænger til afsvaling. De mest velklædte har mavebælte på, men det dingler ude på storetåen — så overtræder man ikke reglementet. Der er en righoldig udstilling af alle de ben, man har ment at turde byde marinen: Lange og korte, lige og skæve, med og uden lægge, og fra dem alle rinder klare tårer. Hver køje har en tung regnsky i bunden. Man hører dryp på dryp fra denne søvnløshedens triste bygge.

Kun én synes søvnen at forbarme sig over. Det er naturligvis ham, der skal være vågen. Skildvagten ligger tværs over et bord med sin klinge krystet i armene. Men tro ham ikke! — Så snart der høres et inspicerende skridt, er han vågen som dagen og med et ansigt præget af dystert ansvar.

Midt ude i den Bengalske havbugt havde man en lille oplevelse, som de fleste dog aldrig glemte. Her passerede orlogsskibet tæt forbi et dansk handelsskib, barken »Thor« af Fanø, som var på vej hjemover under fulde sejl, medens »Valkyrien« stadig var for udgående på vej til Singapore efter mellemliggende besøg i Aden og Colombo.

Opholdet i Singapore blev kortvarigt, men festligt. Her blev fejret dansk jul i tropisk varme.

Efter gåsestegen på banjer og i messer samledes alle i julesalen på agterdækket, der var skærmet af sejldugsvægge til alle sider og pyntet med palmer, lys og et bugnende jule-

bord. Fra det rigtige juletræ skinnede mange små elektriske lys. Efter gudstjenesten holdt chefen sin juletale og bragte en hilsen fra sin hustru, Hendes Kongelige Højhed Prinsesse Marie. Derefter modtog alle skibets julegave, der var indkøbt på Ceylon, og nu viste det sig, at også Prinsesse Marie havde betænkt alle ombordværende med julegaver. Chefen ønskede hver enkelt glædelig jul og overrakte dem sin hustrus smukke Valkyrie-billede indføjjet i en ramme med hendes og prinsens egnehændige påskrift. Desuden modtog alle et billede af prinsessen med egenhændig julehilsen. Oven i dette fik alle endnu en gave fra chefen og prinsessen: En smuk shagpipe dekoreret med dannebrogssløjfe samt tilhørende tobak.

Julemorgen fortsattes rejsen — nu med direktør H. N. Andersen og andre civile ombord, installeret agter som chefens gæster. Den 30. december 1899 ankom krydserkorvetten til Bangkok, hvor et 11 dages ophold blev et af de betydningsfuldeste afsnit af togtet. Her spiste søfolkene af de frugter, som bondemanden aldrig ser, medens de høje herrer snakkede forretninger.

Via Saigon fortsatte »Valkyrien« til Hongkong, til Foochow og til Shanghai, hvor Store Nordiske Telegrafskab havde sin operationsbasis. Det officielle Kina-besøg foregik dog i Foochow, hvor chefen — efter at »Valkyrien« var ankret ved Pagoda Island 8 mil oppe ad Min-floden, foretog resten af rejsen til vicekongens residens i en flydende kinesisk tepavillon bugseret af dampchaluupper.

Efter besøget i Shanghai fortsatte »Valkyrien« nordpå og ankrede den 24. februar på Yokohamas red. Her lå skibet en måneds tid, medens chefen blandt andet aflagde besøg hos mikadoen i Tokyo. Inden kursen igen blev sat sydover, anløb skibet også andre japanske havne. Hjemrejsen skete via Hongkong, Batavia, Colombo, Perim, Kreta, Piræus, Gibraltar, Le Havre og Gravesend. Ankomst til København fandt sted 21. juli 1900.

I den indberetning, som H. N. Andersen stillede grosserersocietetets komité, skrev han blandt andet: » . . . Det er sikkert ikke for meget at sige, at de forventninger, der stilledes til togtet, i fuldeste mål er blevet retfærdiggjort. Chef, officerer og mandskab har i forening bidraget til dette smukke resultat, for hvilket den danske handelsstand ikke blot skylder dem tak i øjeblikket, men også ved

Sømænd på æselryg under »Valkyriens« besøg ved Kreta. Tegning af E. A. Svedstrup i »De Danskes Vej«.

gennem fremtidigt arbejde at udnytte den så smukt beredte grund«.

I bogen »Flåden gennem 450 år« skrev kommandørkaptajn R. Steen Steensen desuden: » . . . togtet var også medvirkende til at befæste det gode forhold mellem den danske og den siamesiske marine, hvori flere danske søofficerer — blandt andet den senere kaptajn, forfatteren Walther Christmas — i kortere eller længere tid gjorde tjeneste. Mest kendt er vel admiral Richelieu, der var dansk reserve-løjtnant, og som moderniserede den siamesiske flåde og endte som dens chef. I årenes løb har adskillige thailandske søofficerer fået deres uddannelse ved den danske søofficersskole«.

Nyt fra Søværnet

A'propos forsiden

Dette efterår har København haft sit hidtil største flådebesøg som en afslutning på NATO-flådeøvelsen »Northern Merger« i Nordsøen i september. Øvelsen i sig selv må have været temmelig barsk, når man tager i betragtning, at den foregik under vindstyrker op til 3-10 Beaufort. Gassen var dog ikke gået af gasterne, som under besøget i København deltog i en imponerende serie idrætsarrangementer.

Flådebesøget omfattede foruden det britiske hangarskib »Hermes« en hollandsk og en amerikansk krydser samt destroyere, fregatter, ubåde og forsyningskibe fra fem NATO-lande. At holde 10-12.000 mand i aktivitet gennem en uge var en formidabel opgave, der blev løst på forbilledlig vis af Flådestation København. Hver dag kørte busser af sted til besøg på bryggerier og andre virksomheder og til sightseeing i byen og omegnen.

Vandski efter torpedobåd

Tre svenske værnepligtige har til admiralitetet indgivet klage over en række uregelmæssigheder i den svenske flåde i almindelighed og i torpedobåden »Antares« i særdeleshed. I den anledning siger admiral Bengt Lundvall i en tjenstlig udtalelse, at bortset fra småfejl og fra chefens tur på vandski i torpedobådens kølvand er der ikke begået alvorlige forseelser.

Voksende søhistorisk interesse

Fregatten »Jylland« i Ebeltoft har i sommersæsonen haft 49.627 besøgende og indkasseret en billetindtægt på 113.000 kr.

Til Tordenskjolds minde

På Tordenskjolds fødselsdag 28/10 blev traditionen tro nedlagt kranse ved søheltens sarkofag i Holmens Kirkes kapel. I forbindelse med højtideligheden foretog chefen for søværnet overrækkelsen af selskabet »Tordenskjolds Venner«s pris til kaptajnløjtnant K. V. Sørensen for hans indsats i forbindelse med bjærgningen af en mini-ubåd i grønlandske farvande den 12/11 1973.

Farvel til fire skibe

Fire af søværnets kendte enheder udrangeres nu af flådens tal. Det drejer sig om korvetten

»Diana«, minelæggerne »Lougen« og »Laaland« samt orlogskutteren »Y 359«.

Korvetten »Diana«, der blev bygget i 1954/55 som en del af det amerikanske våbenhjælpsprogram til Danmark, skal i henhold til aftale afleveres til USA. Dens skrog og maskineri er i væsentlig ringere stand end de øvrige tre korvetter »Triton«, »Bellona« og »Flora«, som efter planen skal udgangeres hhv. 1977, 1978 og 1981.

Minelæggerne »Lougen« og »Laaland«, som blev bygget på Orlogsværftet i 1941, blev begge sænket på Holmen den 29. august 1943. Efter bjærgningen blev de ombygget med nyt maskineri og ny aptering. I dag er de i så ringe tilstand, at det bedre vil kunne betale sig at realisere end at istandsætte dem.

Orlogskutteren »Y 359« blev bygget 1942. Den har bl. a. været anvendt ved kontrolarbejde i Kalø Vig i forbindelse med fjernelse af den sænkede ammunition. Efter et større motorhaveri i 1973 strøg den kommando, og nu er den udbudt til salg.

Nye skibe på vej

Den første af fem bevogtningsbåde, som Søværnet har sat i ordre hos Botved Boats A/S i Mullerup, blev overtaget den 26. august. Fartøjet bliver færdigudrustet ved Flådestation Korsør. Her skal det antagelig indgå i distriktets farvandsovervågning og daglige tjeneste. »Y 375« er bygget på standard 44 fods Coronet-skrog og udstyret med to GM-motorer, der giver en fart på ca. 26 knob ved 700 HK. Aktionsradius er ca. 200 sømil. Besætningen er fire mand. Der er yderligere bestilt én båd af denne type samt tre mindre på 32 fod.

Historisk ubåd

Det svenske forsvarsministerium har reddet en bevilling på 50.000 kr. til istandsættelse af Sveriges første undervandsbåd »Hajen«, der ligger og ruster i Karlskrona. Man ønsker den istandsat og opstillet foran Marinemuseet.

Der eksisterer mange anekdoter om »Hajen«, som blev søsat i 1904. Bedst kendt er vel beretningen om, hvordan den under en øvelse i periskopdybde blev »uskadeliggjort« ved et nederdrægtigt anti-ubåds-våben. Fjenden sendte en jolle mod ubåden og trak en sort strømpe over periskopet.

Suezkanalen

Det første skib, som sejlede gennem kanalen, siden den blev lukket under krigen i 1967, var en engelsk ministryger, som i juli i år med forsigtighed kunne knibe sig forbi de mange vrage.

I midten af november kom de første handelsskibe. Det var fire mellemstore egyptiske passagerbåde, som på grund af minefaren sejlede uden passagerer fra Port Said til Suez, hvor de tog Mekka-pilgrimme om bord.

Der vil være teknisk mulighed for at åbne for den almindelige skibstrafik i første halvdel af 1975, mener kanalmyndighederne. Om det sker, vil afhænge af den politiske udvikling.

Dansk ubåd under Polarcirklen

I 1971 foretog ubåden »Narhvalen« en 42 døgns neddykket sejlads i Atlanterhavet — rundt om

Færøerne. I år har søsterskibet »Nordkaperen« været et stykke længere nordpå under et togt fra 12. august til 2. september. Der blev sejlet neddykket fra Skagen Rev Fyrskib til 1500 meter fra Torshavn, og under vejs øvede man sig i at sænke inspektionsskibet »Ingolf«.

Under den videre sejlads mod Island, passeredes Polarcirklen i 50 meters dybde med passende ceremoniel, udskænkning af punch og uddeling af polardiplomer. Besøgene på Færøerne og i Island blev en oplevelse for gasterne og sikkert også for de indfødte.

Ved afsejlingen fra Akureyri på Island var det snestorm og svær sø, men »Nordkaperen« åbnede blot for ventilene og narrede vejrguderne ved at foretage hjemturen som »hurtig neddykket transit«. En uge senere dykkede man ud ved Skagen Rev Fyrskib i herligt sommervejr.

Fra hovedbestyrelsen

Jubilarstævnet

På trods af den ustabile sommer havde vi som sædvanlig et strålende vejr, da Marineforeningen søndag den 1. september afviklede sit jubilarstævne på Holmen. Kl. 11.00 trådte 110 jubilarer an til den traditionelle parade for Marineforeningens formand og for flådestationens chef, kommandør E. V. Jørgensen, der bød de gamle orlogsgaster velkommen.

Det var en glæde ved paraden at kunne hilse på repræsentanter for de nordiske broderforeninger, Flottans Män og Norges Orlogsforbund.

Efter en kort andagt ved orlogspræst P. Ørsted nedlagde den ældste jubilar (årgang 1909) en krans ved mindestenen for Søværnets faldne 1940-45.

Kvindelige Marineres dygtige musikkorps udførte et flot tattoo, og derefter aflagdes besøg i Bohlendach Hus, hvor de smukke våben og effekter fra gamle dage blev studeret med stor interesse. Anført af musikkorpset marcherede vi gennem Holmen til marinekasernen, hvor vi blev budt velkommen af chefen, orlogskaptajn B. Rasmussen. — Ingen steder smager bixsemaden bedre end i marinen. Efter nogle

hyggelige timer afbrudt af kvikke musikalske indslag af musikkorpset, kunne jubilarene takke af med nye gode minder fra Søværnet.

Mere om stævnet

Inden jubilarstævnet var der arrangeret en lille højtidelighed i selve værftsbrogavten. Formanden for Marineforeningen, kommandørkaptajn Kai Hertz, overdrog et par smukt knyttede flagbandolérer til »Flottans Män«, repræsenteret ved kommandørkaptajn Sven Carlesson og Inge Persson, og til Norges Orlogsforbund repræsenteret ved kaptajnløjtnant A. Brekke. Finlands Orlogsforbund vil ved først givne lejlighed ligeledes få overrakt et lignende bandolér. De er udført som knyttarbejde i hvid bomuld af Ejnar Pedersen fra Glostrup afdeling med anker og montering udført i metal af Holst, Glostrup. Udgifterne er afholdt af C. Lyng og M. Schnell, som også har fostret ideen til, at nordiske orlogsgasters flagbærere ved fælles sammenkomster fører ensartede flagbandolérer.

De to sidstnævnte har også bekostet en filmoptagelse af hele jubilarstævnet fra start til slut. Vi glæder os til at se det færdige resultat.

Landsskyttestævnet 1974

Fra Marineforeningens skyttelav i Glostrup oplyses, at optakten til landsskyttestævnet var en stor kammeratskabsaften den 7. september i Glostruphallen, arrangeret af Marineforeningens Glostrup-afdeling og skyttelav. Om søndagen stod Lyngby som vært for arrangementet af den årlige landsskydning med deltagelse af 8 skyttelav og ialt 60 skytter. Efter skydningen samledes man til frokost i Stadionrestaurationen.

Som det fremgår af nedenstående tabel blev Glostrup-Tåstrup afdeling med højeste pointtal vinder af vandrepokalen, medens kommandør Evers' pokal for største fremgang tilfaldt Københavns afdeling. Titlen som landsskytte for højeste individuelle pointtal tilfaldt Alex Andersen, Glostrup.

Det er vedtaget, at næste landsskyttestævne skal afholdes af Hanstholm.

Stævneresultater

1. Glostrup	464 (+11)	A. Andersen	96
2. Kerteminde	450 (+16)	K. Nielsen	91
3. København	443 (+37)	P. Frederiksen	91
4. Randers	434 (÷ 6)	Eiv. Jensen	90
5. Kgs. Lyngby	433 (+26)	B. Nielsen	89
6. Aarhus	419 (÷28)	Sv. Knudsen	88
7. Kalundborg	414 (÷10)	P. Hansen	88
8. Frederiksb.	411	Michael Stub	89

Effekter

Hovedkontoret anmoder om, at medlemmerne så vidt muligt rekvirerer effekter gennem deres respektive afdelinger.

Man kan rekvirere kendingsnålen, miniatureemblemet i sterlingsølv, manchetknapper i sølv, jakkeemblemet og kasketemblemet i guldbroderi. Slips er udsolgt, men kan leveres igen fra midten af november. Dobbeltkort med mastekranen er ligeledes udsolgt, men kan forhåbentlig leveres igen i begyndelsen af det nye år. De nøjagtige priser kan desværre ikke angives her.

De populære glas med Marineforeningens emblem kan ikke rekvireres gennem foreningen, men må bestilles direkte fra Oluf Brønnum, Holbergsgade 8, 1057 København K. - Telefon (01) 13 87 50.

Kontingentet

Hovedbestyrelsen minder om, at kontingentet til hovedforeningen for 1975 er forhøjet til kr. 18,00 pr. medlem som vedtaget på sendemandsmødet i Marstal.

Rund fødselsdag

Den 1. september rundede Marineforeningens æresmedlem, viceadmiral Åge Vedel de 80 år. I den anledning overrakte forhenværende næstformand Otto Hammer Mægaard som repræsentant for Marineforeningens hovedbestyrelse de hjerteligste lykønskninger og en oprigtig tak til admiralen for den store hjælp og interesse, han gennem mange år har vist foreningen, og udtalte ønsket om en god og lykkelig fremtid.

Tilføjelse til lovene

På sendemandsmødet 1974 blev vedtaget følgende tilføjelse til lovenes § 21:

Under afdelingerne kan oprettes skyttelav med selvstændig lavsstyrelse og økonomi for egne anliggender.

Afdelingens bestyrelse og lavets bestyrelse koordinerer virksomheden i afdeling og lav ved gensidig repræsentation under respektive ledelsesmøder.

Fælles for alle skyttelav nedsættes under Marineforeningens hovedbestyrelse et skyttelavsudvalg, som på landsbasis behandler særlige sager vedrørende skyttelav og skydningers afholdelse.

Hovedbestyrelsen fastsætter i »Vedtægter for skyttelav« og »Direktiv for skyttelavsudvalget« retningslinjer for skyttelavens samt for skyttelavsudvalgets virke.

Nytårgudstjeneste i Holmens kirke

Kvindeligt Marinekorps afholder søndag den 5. januar 1975 kl. 14.00 gudstjeneste i Holmens kirke. Marineforeningens medlemmer er velkomne.

Næste nummer af U.D.

Artikler og illustrationer til »Under Dannebrog« nr. 1, 1975 skal være redaktionen i hænde senest 15. januar. Vigtige meddelelser fra afdelingerne har en uges ekstra frist.

Nekrolog

Hovedbestyrelsens revisor, grosserer N. E. Bech-Friis afgik den 16. september ved døden 68 år gammel. Født og opvokset i Nyboder nærrede han gennem hele sit liv og virke en aldrig svigtende interesse for og kærlighed til Søværnet og Marineforeningen. I en lang årække var han formand for Gentoftes afdeling, og fra 1970 til sin død røgtede han med indsigt og dygtighed hvervet som revisor for hovedbestyrelsen. Æret været hans minde.

Næste sendemandsmøde

Sendemandsmødet 1975 vil finde sted i EU-centret i Skjern søndag den 25. maj.

Frisk halvfjerdsårig

Hans Pedersen, som den 5. december fylder halvfjerds, har sat sine fodspor mange steder og er still going strong. Som mangeårig formand for Frederiksværk afdeling var han altid et festligt midtpunkt – en forkæmper for sammenhold og gode traditioner. Samtidig var der krudt til overs for at bistå med at genoplive Hundested afdeling.

Selv oppe i årene har han ikke været til at stoppe. Det mærkedes i Marstal, da han gik i pension på fødeøen. Der kom skub i den lokale afdeling med det resultat, at man påtog sig værtskabet for sendemandsmødet 1974.

Hans Pedersen

På hovedkontoret nød man godt af hans aktivitet som medlem af hovedbestyrelsen gennem ti år. – Vi kipper med flaget.

Fra afdelinger og distrikter

BOGENSE

A. Vestergaard rapporterer, at afdelingen lørdag den 27. juli arrangerede en sejltur med det gode skib »Palnatoke« tilhørende en af kammeraterne, Frank Nicolaisen. Damerne var inviteret med, men forblev i land, fordi det var blæsevejrs med buler på vandet.

EBELTOFT

Det oplyses fra Jørgen Brøgger, at afdelingen søndagene den 9. juni og 18. august afholdt udflugter til havs med fiskekutteren »Freden«. På begge togter deltog en halv snes mand, og der blev landet en pæn fangst af torsk.

Iøvrigt fortæller »Kabysrygtet«, at der den 8. oktober var arrangeret et besøg hos Søværnets Operative Kommando i Århus, hvor man blev vist rundt og fik forklaret SOK's funktioner.

Den 19. oktober var der efterårsfest med damer arrangeret i samarbejde med afdelingerne fra Århus og Grenå som en udflugt pr. bus til Motel Vibæk. Her var fælles spisning, dans og forskellige overraskelser samt bortlodning.

»Kabysrygtet« byder velkommen til fem nye medlemmer, der er indmeldt den sidste måned, og meddeler i øvrigt, at der afholdes

kammeratskabsaften sidste torsdag i hver måned. Desuden indbydes samtlige medlemmer til at deltage aktivt i en igangværende udvidelse og opfriskning af marinestuen.

ESBJERG

Fra afdelingen er modtaget et avisudklip af »Vestkysten« med en hyldelse til fiskeskipper Knud Schrøder, som den 12. september i år fyldte 70 år. Her skal ikke gås i detaljer med hensyn til Schrøders pionervirksomhed og initiativ. Alle ved, at hans indsats har haft umådelig betydning for fiskerierhvervet både organisationsmæssigt, teknisk og økonomisk, og at hans indsats også har sat spor i Esbjergs industri.

Desuden har Knud Schrøder haft tid til at være formand for Esbjerg og omegns Marineforening, hvor han er æresmedlem, samt formand for Marineforeningens distrikt IX (Sydvestjylland). – Der blev kippet med flaget den 12. september.

FREDERIKSBERG

I tilknytning til et møde den 11. september holdtes stiftende generalforsamling i et skyttelav, der dog allerede havde været i ilden tre dage før ved landsskyttestævnet. –

9. oktober afholdtes atter en sammenkomst i marinestuen med fælles skafning.

FREDERIKSHAVN

Ved en fregatskydning i vinkælderens gård opnåede styrmand Orla Mølholt titlen som ny fregatkaptajn. Da fregatten var sænket, fortsattes med serieskydning, pileskydning og dameskydning samt en specialskydning. Præmierne var udsat af Egnsbank Nord, Provinsbanken, Sparekassen Nordjylland og Bikuben. Efter skydningen var der kammeratligt samvær og dans.

GENTOFTE

Den 8. oktober indledtes sæsonens mødeaftener med den traditionelle pakkefest, hvor deltagerne havde fået henstilling om at medbringe hver en eller flere pakker til en værdi af mindst kr. 30. Budene var gode, så overskuddet var hjemme, og man kunne yde afdelingens årlige bidrag til hjælp ved ikklædning af en elev i »Georg Stage«.

Formanden, S. E. Fabricius, bød velkommen og udtalte i denne forbindelse mindeord over to medlemmer som er gået bort. Begge har på sin vis været med til at præge afdelingen fra dens start i 1945.

Grosserer Niels Erik Beck-Friis tog tønnen som sekretær allerede i 1947 og bibeholdt dette job til 1953, hvorefter han først som næstformand og senere som formand gjorde et meget stort arbejde for at sætte et særpræg på afdelingen. Det lykkedes i fuldt mål. Ved afgang fra formandsposten udnævntes han til æresmedlem i afdelingen, men selv efter den tid påtog han sig hvervet som afdelingens revisor. Desuden lagde han stor interesse i revisorhvervet i hovedforeningen.

Grosserer Algot Duvier sad fra 1945 i bestyrelsen i en halv snes år. Hans generøsitet gav sig udslag på forskellig måde, bl.a. ved i starten at skænke afdelingen en meget smuk fane.

Man vil savne de to prægtige kammerater, hvis interesse for søværnet og søens folk altid sad i højsædet. Man vil ære deres minde og fortsætte arbejdet i deres ånd. Efter at flaget var hejst, blev det sat på halv, hvor det forblev under resten af mødet.

Ved en mødeaften den 6. november var 6 jubilarer inviteret med som gæster for ombytning af emblem. For sæsonen er i øvrigt planlagt et antal arrangementer, bl.a. andespil den 4. december.

GLOSTRUP

Ved et medlemsmøde i »Kahytten« viste afdelingens sekretær Kettler-Iversen lysbilleder og fortalte om sine oplevelser under tjenesten ved »Den grønne linje« på Cypem.

Glostrup Marineforenings skyttelav har vind i sejlene. Ved landsskyttestævnet erhvervede man for fjerde år i træk landspokalen, der nu er ejendom. Man har desuden haft »vinskydning« til fordel for rejsefonden, konkurrence om skydebrillepokalen, vildtskydning til fordel for bladet »Så til søs« m. m. Desuden afholdt skyttelavet sin 20 års jubilæumsfest den 2. november.

HALS

Egon Hjelm har i god tid fremsendt afdelingens fødselsdagliste for hele 1975. Vi nøjes dog med i denne omgang at overbringe en lykønskning til havnefoged Niels Bergmann, der den 24. januar fylder 60 år, Minkfarmer Harry Madsen 26. januar 60 år og fisker Thorkild Jensen 4. marts 50 år.

HASLEV

Fra sekretær J. Larsen oplyses, at afdelingen i år har været optaget af to større begivenheder. Det gælder i første række 50 års jubilæet den 18. juni. Af praktiske grunde blev det fejret lørdag den 15. juni. Dagen startedes med, at man mindedes afdøde medlemmer, blandt andet tre tidligere formænd, og nedlagde kransen på deres grave. Ved formiddagens reception i marinestuen kom talrige gratulanter, og foreningen fik et væld af gaver. Landsformanden, kommandørkaptajn Kai Hertz var også til stede og talte ved aftenens festmiddag om kammeratskabets betydning for Marineforeningen. Den vellykkede jubilæumsfest sluttede med dans.

Vellykket var også efterårets store udflugt til Rødvig den 14. september. Deltagerne startede i bus fra Haslev og kørte til Køge. Her lå Y-kutteren »Barsøe« og hjemmевærns-kutteren »MHV 57« fra Præstø sejlklar og bød velkommen til alle de forhenværende. Kursen blev derefter sat mod Rødvig, hvor der var dækket op på »Harmonien«.

HORSENS

Svend Andersen skriver, at afdelingen den 21. september arrangerede den årlige pilketur med deltagelse af den faste stab på en snes mand.

Skuden afsejlede fra Horsens havn kl. 9.30, og hjemkomsten fandt sted kl. 18. På grund af hårdt vejr måtte man holde sig inde ved kysten, og de forventede store fangster udeblev.

Den 15. oktober samledes medlemmerne med damer til et arrangement, der bl.a. omfattede et foredrag af orlogskaptajn Dahl-Hansen om Søværnets Operative Kommando.

HØRSHOLM

Fra Søllerød afdeling er modtaget et eksemplar af Hørsholm-programmet, hvoraf fremgår, at man den 3. oktober startede med ulkeaftener samt en billardturnering. Man har desuden haft en vellykket efterårsfest, der var arrangeret som bustur til Karlebo Kro sammen med damerne.

Lørdag den 14. december vil marinestuen være pyntet til julefest.

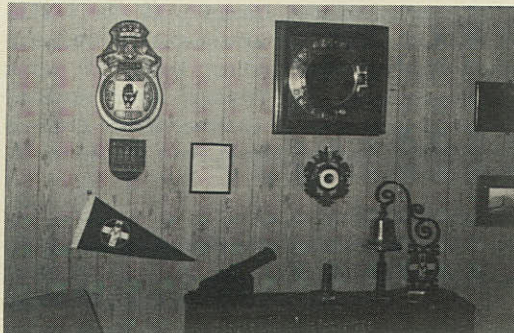
KALUNDBORG

I et forsinket brev fra kasserer M. Rørup oplyses, at afdelingen den 17. juni fejrede sin 50 års jubilæumsfest. Klokken 8 om morgenen mødtes bestyrelsen til flaghejsning ved den lille privatindrettede marinestue, og kl. 9 foretoges blomsternedlæggelse på Kalundborg og Raklev kirkegård, hvor tre tidligere formænd og stiftere ligger begravet, samt ved mindekorset for omkomne søfolk fra Kalundborg.

I Marinestuen var åbent hus om formiddagen, og her modtog man besøg af talrige medlemmer og repræsentanter fra andre soldaterforeninger og marineforeninger m.m. Ligeledes indløb der mange smukke gaver og blomster.

Ved festmiddagen på restaurant »Gisseløre« var stor deltagelse af medlemmer og gæster, bl.a. borgmester J. Hagemann Pedersen, Kalundborg, og Marineforeningens formand, kommandørkaptajn Kai Hertz.

Interiør fra marinestuen i Kalundborg.

Flaghejsning på jubilæusdagen i Kalundborg.

Afdelingens formand J. Holm bød velkommen og benyttede lejligheden til at udnævne havnefoged F. Frederiksen og montør H. E. Svendsen til æresmedlemmer af afdelingen.

Borgmester J. Hagemann Pedersen overrakte som gave fra byen et træsnit af byvåbenet og kunne samtidig give den glædelige meddelelse, at lokalet til en marinestue ville blive stillet til rådighed ved havnen i en bygning, som nu er ved at blive sat i stand til marinehjemmeværnet. – Kommandørkaptajn Hertz overrakte formanden et hæderstegn til fløjtekæden, og Th. Dalsgård gav et referat af afdelingens virke gennem 50 år. – Det blev en vellykket jubilæumsfest, som sluttede med dans til kl. 2.

KOLDING

Da Marinens øvelsesfartøjer »Svanen« og »Thyra« den 9. september gæstede Kolding, inviterede Marineforeningens lokale afdeling fartøjernes besætningsmedlemmer til en festlighed med smørrebrød i marinestuen i forbindelse med den traditionelle kammeratskabsaften.

Lørdag den 26. oktober afholdtes pokalskydning på de indendørs baner i Munkens Dam.

SØFORKLARINGER

Periodiske meddelelser fra JULI 1974
KOLDING MARINEFORENING

DRONNING MARGRETHE & PRINS HENRIK

BESØG I KOLDING

ONSDAG DEN 10. JULI 1974.

I anledning af det kongelige besøg byder Marineforeningen naturligvis også vor Dronning velkommen til Kolding, og vi gør det ved at møde op under fænen ved Kongeskibets ankomst til Kolding Havn - kl.09.30.

Alle medlemmer, der overhovedet kan afsætte tid til det, ermoder vi kraftigt om at møde op ved Båtsiden af Cold-Storen på Nordhavnen allersidst kl.09.00 præcis, hvor alle Søværnsforeninger og Forsvarsbidruene træder en og samløs - med Marineforeningen i spidsen - marcherer ind på knæ og bærer opstilling ud for Kongeskibet med Marineforeningen på højre fløj.

Med den centrale placering vi altid har ved Mønstertærnen ankomst ad søvejen, håber vi i bestyrelsen, at medlemmerne vil møde op i stort tal og på denne måde være med til at markere størrelsen af vor forening - Festmåltet med overbæret årshold bæres.

Bestyrelsen siger på forhånd tak og

PÅ GENSYN.

Efter modtagelsen er foreningen vært ved en kop kaffe og "to halve" (altså rundstykker) i Søklubbenes restaurations, som "beslutning" for strøbrøderne - venligst giv besked forud til TAGE BØRGERUP på telef. 52 32 05 senest tirsdag eftermiddag kl.16.30.

I sidste nummer præsenterede vi seks af afdelingernes meddelelsesblade. Her er nummer 7, den lokale bulletin fra Kolding.

»Søværnsorientering« fortæller, at korvetten »Bellona« som afslutning på en PR-rundrejse til danske provinshavne fik fire hårde dage i adoptionsbyen. Det blev årets flådebesøg: Salut ved ankomst, modtagelse om bord af formand for Marineforening og garnisonskommandant, høflighedsbesøg hos borgmesteren, medens besætningen smagte på Slotsmøllens Bryg. På andendagen havde Marineforeningen inviteret halvdelen af besætningen til en festlig sammenkomst, medens resten af besætningen var værter ved et cocktailparty om bord. Den tredje dag var byen vært for én frokost til hele besætningen. I forbindelse med korvettens besøg var der samtidig arrangeret en udstilling med orientering om Søværnet, og hver dag bidrog Søværnets Tambourkorps til at sætte ekstra kolorit på programmet og vibrationer i trommehinderne.

KORSØR

Det seneste nummer af »Kompasset« fortæller, at afdelingen atter kan byde velkommen til nye medlemmer. Den 9. november afholdtes en efterårsfest.

KØBENHAVN

Afdelingens skarpskytter mødtes 3. september første gang i sæsonen til træning i lokalerne under Park Teater. Det ser ud til at have givet bonus. Som andetsteds nævnt præsterede København den største fremgang ved landsskyttestævnet 8. september.

Den 10. oktober arrangeredes en sammenkomst i MHV-huset på Holmen, hvor orlogspræst H. Rørskov holdt foredrag og viste lysbilleder fra en grønlandsrejse.

LEMVIG

»Søværnsorientering« oplyser, at opmålings-skibet »Guldborgsund« fra 7. til 13. august af lagde besøg i Lemvig, og ligesom ved besøget to år før viste Marineforeningens lokale afdeling stor interesse for skibet og dets besætning. Fredag den 9. august blev der arrangeret en selskabelig sammenkomst for besætningen i marinestuen. Til gengæld holdt skibet den følgende dag et cocktailparty for Marineforeningens bestyrelse og andre notabiliteter, og om søndagen var der offentligt besøg om bord.

RANDERS

Efterårets første sammenkomst fandt sted den 19. oktober i marinestuen på hotel Westend. For sæsonen er i øvrigt planlagt vildtskydning for alle medlemmer i Dronningborg-hallen den 15. november. Den 8. december samles man igen i marinestuen til juleoptakt.

ROSKILDE

18. august afholdtes fregatskydning, som startede med opvarmning i marinestuen, hvorfra man kørte i bus til skydepladsen. Senere på dagen mødte damerne op med madkurvene. 4. oktober havde kegleklubben sin første træningsaften i Roskildehallen.

Af medlemsbladet fremgår, at der i slutningen af august var arrangeret en weekendrejse til Oslo med indlagt besøg på norsk Sjøfartsmuseum på Bygdøy, hvor direktør Svein Molaug, som er ekstraordinært medlem af Roskilde afdeling, havde lovet at vise rundt.

SILKEBORG

Den 9. oktober afholdtes ekstraordinær generalforsamling i marinestuen på La Strada, hvor man bl.a. fastsatte kontingentet for 1975. Efter generalforsamlingen deltog medlemmerne med

damer og pårørende i fremvisning af en rejsefilm.

Sekretær F. Bøgh-Sørensen oplyser, at afdelingens medlem Jens N. Zacho Jørgensen den 4. februar fylder 70 år. – Afdelingens medstifter og æresmedlem, Otto Mægaard, fylder den 10. februar 75 år. Hjertelig til lykke.

SØLLERØD

Den 20. september samledes medlemmerne med pårørende og venner til sensommerfest på »Lollikhus«. Til andre arrangementer valgte man at chartre et skib i stedet for at reservere borde. Det skete i forbindelse med en fisketur søndag den 29. september med afgang fra Vedbæk havn. En ny fisketur er planlagt til den 7. december.

Ved en udflugt den 9. november traf man til en forandring det valg at chartre en bus. Det skete i forbindelse med en udflugt til en lille hyggelig kro i Nordsjælland, »Tornebakken« ved Blidstrup.

ÅLBORG

I et brev fra Christian Thomsen oplyses, at afdelingen den 7. juni havde en sommerudflugt til Pandrup kro med 130 deltagere. Blandt disse var også medlemmer af den nystiftede afdeling i Brønderslev.

Et stort arrangement var fregatskydningen den 25. august på Hotel Kong Frederik. Også her var deltagelse fra Brønderslev, som oven i købet leverede dagens mesterskytte, Thomas K. Jensen. Konkurrencen, der også omfattede en række serieskydninger, blev ledet af den 85-årige fhv. politiass. J. J. Hansen, som ved den efterfølgende frokost blev hyldet af næstformand Ralf Kurth Jensen. Desuden fik han af formand Eyvind Samuelsen overrakt en vase.

Af andre arrangementer i Ålborg kan nævnes et distriktsmøde 16. oktober og en ulkeaften den 24. oktober.

ÅRHUS

I midten af november holdt marinestuen flyttedag fra »Søsporten« til restaurant »Røde Okse«, Klostergade nr. 20. Her har man fået lov til at indrette sig i Håndværkerforeningens fregatsal. Indvielsen fandt sted den 20. november ved en sammenkomst med damerne. I efteråret har der i øvrigt været travlhed med

istandsættelse og maling af minebøsserne, der nu er genopstillet på banegårdspladsen og Filtenborg Plads.

Skaf et nyt medlem

Klip nedenstående blanket ud.

Udfyld blanketten, som desuden skal underskrives af ansøgeren og hans proponent.

Send blanketten til formanden for den afdeling, hvor det nye medlem søger optagelse.

OPTAGELSESBLANKET

Fulde navn

Fødselsdag
og -år

Livsstilling

Bopæl
(nøjagtig
postadr.)

Evt. hvilken
årgang

Evt. udkommanderet med

Har De tidligere været medlem af en Marineforeningsafdeling og da hvilken?

Hvorlænge?

Proponent

Underskrift

Indsendt / 19

NB. Blanketten udfyldes nøjagtigt og indsendes til formanden.

Ny maritim litteratur

Dønninger

Knud Andersens nye erindringsbog er anderledes end de foregående, men den bringer lige som dem – og som solglimt i rolige dønninger – lysende glimt af koncentreret kraft og eksempler på dramatik i hverdagen. Erindringerne er hentet fra barndom, ungdom og manddom, men ikke som forventet fra atlantehavsrejsen som 83-årig sailmaster i en skonnert. Til gengæld røbes, at man formentlig engang sejlede forbi skoleskibet »København«, der lå med bunden i vejret. 163 s., kr. 48,00. Borgens Forlag.

Jul på havet 1974

En altid velkommen julegave til søfartsinteresserede er den farvemattede publikation redigeret af Axel Bærentsen, hvis medarbejdere har bidraget med bl.a. malerier, tegninger og farvefotos. Desuden bringes artikler om skibe, om havet, om sømandsarbejde samt både autentiske og fiktive beretninger om livet til søs. 64 s., stort format, kr. 18,50. Vikingens Forlag.

Bayeux-Tapetet og slaget ved det grå æbletræ

Det berømte 70 meter lange billedtæppe, som blev fremstillet for ca. 900 år siden, er et enestående historisk dokument, der bl.a. er en af vore bedste kilder til normannertidens skibe og skibsbygningskunst. For første gang foreligger her på dansk en grundig analyse af tapetet, dets illustrationer og historien bag det ved forfatteren Mogens Rud. Alle billedtæppets illustrationer er gengivet i farver. 104 s., kr. 62,00, Politikens Forlag.

Grønland i tusinde år

En stor og prægtig illustreret bog om Grønland, grønlandere, grønlandforskere og ishavsrejser. Værket er ikke traditionelt videnskabeligt. Det er opbygget af talrige korte selvstændige afsnit, oftest dramatiske, men som tilsammen giver et helhedsbillede af Grønland i fortid og nutid. I den overvældende mængde stof og farver drukner et par små maritime fejltagelser. 240 s., stort format, kr. 96,00, Lademann.

De stolte skibe

En spændende søkrigsroman, skrevet af Alexander Kent, der er forhenværende marineofficer og regnes for at være en moderne Marryat. Oversat af Mogens Boisen. Handlingen foregår omkring 1782 under opgøret mellem Amerika og England. 276 s., kr. 58,00, Lademann.

Österreichs Kriegsmarine 1848–1918

Et lille koncentreret opslagsværk for »ship-lovers«, som det må have kostet et stort arbejde at samle – ikke mindst de ca. 250 fotos af skibe rangerende kronologisk fra maskindrevne linieskibe og fregatter til undervandsbåde årgang 1918. Et af de ældste fotos viser fregatten »Schwarzenberg« under reparation efter slaget ved Helgoland. I øvrigt bringes kronologisk søkrigshistoriske notater samt en komplet flådeliste for perioden fra 1848 til 1918. 168 s., DM 46,00, Bergland, Salzburg.

Men-of-War

Populær, men ærlig fremstilling af forholdene i Royal Navy i sejlskibenes storhedstid. Patrick O'Brian fortæller kortfattet, underholdende og sobert om skibene, deres bevæbning og deres bemanning. Størst værdi ligger i den udførlige omtale af søfolkene og livet til søs i orlogsskibene. Flot illustreret, 75 s., Collins, Glasgow (kr. 37,50 hos Høst og Søn).

Coals from Newcastle

Gennem 70 år har der været eksporteret kul ad søvejen fra Tyne-distriktet. Her ligger stadig en masse søhistorie og venter på udnyttelse, selv om Roger Finch her har benyttet en del af stoffet fra de sidste 200 år af sejlskibstiden. Det drejer sig i første række om transporterne med de små solide brigger og skonnertbrigger (colliers) fra Newcastle ned langs østkysten til havnene ved Themsens. Ligeledes fortælles om de skibstyper der brugtes til transport af kul fra minedistrikterne ud til Newcastle og fra lossehavnene op ad floder til forbrugerne inde i landet. Masser af godt billedstof. 200 s., Terence Dalton, Lavenham, Suffolk (kr. 74,75 hos Høst og Søn).

